

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
**The Social Studies Learning Management Model for Cultural
Conservation for Grade 7 Students in Schools Under Khon Kaen
Municipality**

พระแท็กซี อาทิตโต (แก้วกาหลง), นิรัช เรืองแสน, ปาณจิตร สุกุมาลย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phra Taxi Aditto (Keokalon), Niraj Ruangsarn, Panjitr Sukumal
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Email: Kaeokalong.2536@gmail.com

Received: 07 September 2024; Revised: 12 December 2024; Accepted 15 December 2024

© The Author(s) 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาสภาพ ๒) สร้างรูปแบบ ๓) ใช้รูปแบบ และ ๔) ประเมินการใช้รูปแบบ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (R & D) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน จำนวน ๒๖๘ คน การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน ๙ ท่าน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๑๑ ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ๑) แบบสอบถาม ๒) แบบสัมภาษณ์ ๓) รูปแบบ และ ๔) แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพและแนวทางในการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = ๐.๑๒) ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้ง ๕ ด้าน พบว่าควรจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ครอบคลุมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงวัฒนธรรมของชุมชน สร้างความตระหนักรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม ศึกษาลักษณะความต้องการของผู้เรียน กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนควรทราบ ออกแบบกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เลือกสื่อและเครื่องมือที่เหมาะสม คัดสรรและการพัฒนาเนื้อหาให้มีการเชื่อมโยงกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรมของผู้เรียนอย่างเหมาะสม มีการวัดความรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย ๒. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้รูปแบบ “DC3 STD MODEL” (๑) Development พัฒนา (๒) Cultural เข้าใจวัฒนธรรม (๓) Connecting เชื่อมโยงความรู้ (๔) Community ชุมชน (๕) Skills สร้างทักษะ (๖)

Teamwork การทำงานเป็นทีม (๗) Diversity ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาพรวมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ๓. ผลจากการใช้รูปแบบหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สูงกว่าก่อนเรียนโดยนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐ โดยภาพรวมของกลุ่มเป้าหมายต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก ๔. การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ทั้ง ๕ ด้าน ผลประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๕๐$, S.D.=๐.๒๑)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา; การอนุรักษ์วัฒนธรรม;

Abstract

This research aims to 1) study the conditions, 2) create a model, 3) implement the model, and 4) evaluate the use of the model. The Research and Development (R&D) methodology was employed. The sample group consisted of 268 students, with a focus group of 9 participants and 11 key informants. The research tools used were 1) questionnaires, 2) interviews, 3) the model, and 4) evaluation forms. The data analysis employed frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and descriptive analysis of the interviews. The research findings are as follows: 1. The overall condition and approach to social studies learning management for cultural conservation were found to be at a high level ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.12) Interviews with key informants across 5 aspects revealed that the learning management model should include creating an environment that promotes students' access to community culture, raising awareness of the value and importance of culture, studying learners' needs, identifying essential knowledge, designing activities that support experiential learning, selecting appropriate media and tools, and developing content that connects appropriately with the learners' social and cultural context. A variety of assessments of learners' knowledge should also be conducted. 2. The development of the learning management model using the "DC3 STD MODEL" includes the following components 1) Development 2) Cultural understanding 3) Connecting knowledge 4) Community involvement 5) Skills building 6) Teamwork 7) Diversity of cultural perspectives The overall effectiveness of the model was rated at the highest level. 3. The results of implementing the model showed that the post-test achievement scores of the target group students were significantly higher than their pre-test scores at the 0.00 level. The overall rating of the model by the target group was high. 4. The evaluation of the social studies learning management model for cultural conservation across the 5 aspects was rated at a high level overall ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.21).

Keywords: Learning Management Model; Social Studies Learning Management; Cultural Conservation;

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคม โดยเฉพาะการศึกษาในด้านสังคมศึกษาซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาความเข้าใจและทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา เป็นการปลูกฝังความรู้และค่านิยมที่ดีต่อสังคมให้แก่นักเรียน เพื่อให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและประเทศชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) มาตรา 22 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนา

ตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562) มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ สนับสนุน และ ส่งเสริม ให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยม ยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม (ไปรยาภัส สหพัฒนสมบัติ, 2020) ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หลายประการที่ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าคนไทยยังขาดทักษะ ในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ละทิ้ง ค่านิยมที่ดีงามอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยและลดคุณค่าของความเป็นไทย เกิดการสร้างวัฒนธรรมร่วมสมัย แม้จะเพิ่มโอกาสสำหรับ การซื้อขายสินค้าและบริการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ แต่ก็อาจก่อให้เกิดปัญหา เนื่องจาก การขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม จนทำให้คนไทยละเลยอัตลักษณ์มีพฤติกรรมที่ เน้นบริโภคนิยมและค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ชีวิตแบบเร่งรีบ ไม่เคารพในสิทธิคนอื่น ขาดความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ซึ่งนำไปสู่การสูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรมดั้งเดิมและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเกี่ยวกับการเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของผู้เรียน ยังไม่มีรูปแบบในการเรียนรู้ที่ชัดเจน ส่วนใหญ่ยึดจากส่วนกลางหรือมาจากหลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศที่เน้นความสำคัญของวัฒนธรรมหลักของชาติ และมีเวลาน้อยมากในการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมท้องถิ่น มักถูกมองว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวเป็นสิ่งที่เห็นอยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียนก็ได้ จนทำให้วัฒนธรรมในท้องถิ่นของผู้เรียนเริ่มสูญหายไปกับกาลเวลา เพราะการสืบทอด ถ่ายทอด ที่ไม่มีแบบแผนที่เป็นเอกลักษณ์เดียวกัน เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดกิจกรรมขององค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา สร้างสรรค์ แลกเปลี่ยน สืบทอด และแผ่รังสีทางวัฒนธรรม(พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2553)

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะนำเสนอเกี่ยวกับ วัฒนธรรมให้มีการเรียนการสอนมากขึ้นในสถานศึกษา และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่นของผู้เรียนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน และเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่คู่กับถิ่นฐานของตนเองตลอดไป ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์ วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
- 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
- 3 เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
- 4 เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี ตำราวิชาการ หนังสือ บทความ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรม

3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวิธีวิจัย 4 ระยะ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระยะมีดังนี้ **ระยะที่ 1** (1.1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2566 จำนวน 818 คน (เพศชาย 399 เพศหญิง 419) (1.2) กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 6 โรงเรียน ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2566 จำนวน

268 คน ด้วยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่เหมาะสมด้วย สูตรของ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 5% (1.3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนสาระหน้าที่พลเมืองฯ และ คณะกรรมการโรงเรียน รวม 11 ท่าน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Simple Sampling) **ระยะที่ 2** (2.1) ผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ หลักการ (Principles), จุดมุ่งหมายของรูปแบบ (Objectives of the Model), เนื้อหาสาระ (Content), กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process), การวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation), ด้วยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 9 ท่าน **ระยะที่ 3** (3.1) กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นไปใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลโนนทัน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) **ระยะที่ 4** (4.1) ผู้วิจัยได้จัดทำเนิการประเมินผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ โดยมีผู้ประเมินผลการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูผู้สอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองฯ 6 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพ และแนวทางรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น มีดังนี้

1). แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

2). แบบสัมภาษณ์ ความต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ด้านองค์ประกอบและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม

การวิจัยระยะที่ 2 การดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้คือ การสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการ (Principles) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ (Objectives of the Model) เนื้อหาสาระ (Content) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) การวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation)

การวิจัยระยะที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พร้อมคู่มือการใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 2) แบบทดสอบก่อนเรียน ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อ

อนุรักษ์วัฒนธรรม 3) แบบทดสอบหลังเรียน ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม
4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน หลังจากการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อ

การวิจัยระยะที่ 4 ผู้วิจัยได้จัดดำเนินการประเมินผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ โดยมีผู้ประเมินผลการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่าน ครูผู้สอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองฯ 6 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน รวม 9 ท่าน

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 จากสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 1) จำแนกตามสถานภาพ เพศชาย จำนวน 102 คน (ร้อยละ 38.06) เพศหญิง จำนวน 166 คน (ร้อยละ 61.94) 2) จำแนกตามเกรดเฉลี่ย 1.00 - 2.00 จำนวน 19 คน (ร้อยละ 7.09) 2.10 - 3.00 จำนวน 137 คน (ร้อยละ 51.12) 3.10 - 4.00 จำนวน 122 คน (ร้อยละ 41.79) 3) จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เกษตรกร จำนวน 40 คน (ร้อยละ 14.93) รับจ้าง จำนวน 103 คน (ร้อยละ 38.43) ค้าขาย จำนวน 78 คน (ร้อยละ 29.10) ราชการ – รัฐวิสาหกิจ จำนวน 47 คน (ร้อยละ 17.54) 4) จำแนกตามโรงเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง 48 (ร้อยละ 17.91) โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน 44 (ร้อยละ 16.42) โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองใหญ่ 44 (ร้อยละ 16.42) โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนชัย 44 (ร้อยละ 16.42) โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม 44 (ร้อยละ 16.42) โรงเรียนเทศบาลบ้านตุ้ม 44 (ร้อยละ 16.42)

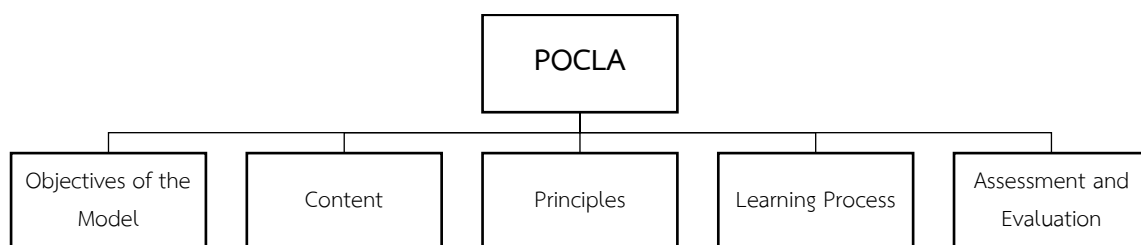
ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียน (สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง) ด้านเนื้อหา ด้านวัฒนธรรม มีค่าแปลผลในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม และ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ จาก 5 ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น 1). สภาพทั่วไปของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (หลักการ) การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ควรเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมของตนเอง ใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อสร้างความสนใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการวางแผนและการประเมินผลที่ชัดเจน 2). จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ (วัตถุประสงค์) การอนุรักษ์วัฒนธรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้าใจในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณี โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 3). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (เนื้อหา) การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ควรบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับวิชาต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีในการสอน มีการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของ

ผู้เรียน และ ชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น 4). กระบวนการจัดการเรียนรู้ (วิธีการสอน) กระบวนการสอนควรเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง สร้างความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และชุมชน โดยใช้สื่อที่ทันสมัยและวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 5). การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ (ผลลัพธ์) การประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคิด และการปฏิบัติจริง โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การก่อนเรียน หลังเรียน การปฏิบัติงาน การสังเกต พฤติกรรม และการใช้สื่อดิจิทัล

ผลการวิจัยระยะที่ 2 ผู้ได้นำข้อมูลจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เป็น “รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม” ผ่านการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม มีองค์ประกอบ 1. หลักการ (Principles) 2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ (Objectives of the Model) 3. เนื้อหาสาระ (Content) 4. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) 5. การวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation) ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.06) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจุดมุ่งหมายของรูปแบบ ด้านการวัด และประเมินผล มีค่าแปลผล ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านหลักการ โดยมีค่าแปลผลอยู่ในระดับ มาก

ภาพที่ 2 “POCLA” องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

Principles หลักการ

Objectives of the Model จุดมุ่งหมายของรูปแบบ

Content เนื้อหาสาระ

Learning Process กระบวนการจัดการเรียนรู้

Assessment and Evaluation การวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยระยะที่ 3

ผู้วิจัยได้นำ รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น แผนการจัดการเรียนรู้ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อ

ประเมินประสิทธิภาพของ “รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม” ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน (Pretest) และ หลังเรียน (Posttest) โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้รูปแบบกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตาม รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.00 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าแปลผลในระดับมากที่สุดมี 3 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.55 - 4.53 และอีก 7 ข้อที่มีค่าแปลผลในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 - 4.00

ผลการวิจัยระยะที่ 4 ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลโนนทัน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 - 4.55 และข้อที่มีค่าแปลผลในระดับ มาก จำนวน 5 ข้อ 4.43 - 4.30

6. อภิปรายผล

สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวตามเพศ เกรดเฉลี่ย อาชีพ ผู้ปกครอง และโรงเรียน นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ในภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านผู้เรียน เนื้อหา และวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเอง ใช้สื่อที่หลากหลายในการสร้างความสนใจ มีการวางแผน และประเมินผลอย่างชัดเจน มุ่งรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้าใจในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ ประเพณี ผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง บูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับวิชาต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีในการสอน และจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและชุมชน เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และชุมชน โดยใช้สื่อที่ทันสมัยและวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการประเมินครอบคลุมด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และการปฏิบัติจริง โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การปฏิบัติงาน การสังเกตพฤติกรรม และการใช้สื่อดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ ไชยรินทร์ (2562) เรื่อง “การอนุรักษ์ฟื้นฟูและ

การจัดการจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, ผลการวิจัยพบว่า ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณีและศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น ภูมิปัญญาชาวบ้านที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมจะสะท้อนออกมาใน 3 ลักษณะที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกันคือ (1) ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับโลก สิ่งแวดล้อม สัตว์ พืช และธรรมชาติ (2) ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคม หรือในชุมชน (3) ความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์สิ่งเหนือธรรมชาติ รวมถึงสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้อื่น ๆ ทั้งสามลักษณะนี้ คือ สามมิติของเรื่องเดียวกันกล่าวคือ ชีวิตของชาวบ้านสะท้อนถึงภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างมีเอกภาพเปรียบเสมือนสามมุมของรูปสามเหลี่ยม ดังนั้น ภูมิปัญญาจึงถือเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน

พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม โดยผ่านการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ 9 คน พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 1. หลักการ 2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3. เนื้อหาสาระ 4. กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5. การวัดและประเมินผล ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม และมีระดับการประเมินผลของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทับทิม เป็งมล (2564)** เรื่อง “กระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ดำ ในกลุ่มเด็กและเยาวชน พื้นที่การท่องเที่ยวชุมชนบ้านจำโป อำเภอบางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ผลการวิจัยพบว่า ได้กระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมการเป่าแคนหน่อจี่หละ ในกลุ่มเด็กและเยาวชน บ้านจำโป ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. การเตรียมความพร้อม คือ การเตรียมตนเองความรู้และวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมและการเตรียมความตั้งใจจริงของผู้รับวัฒนธรรม 2. การดำเนินกิจกรรม คือ ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้รับการสืบทอดวัฒนธรรมสามารถค้นพบความรู้ด้วยตัวเองมีพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลาย 3 องค์ประกอบ คือ ผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรม เครื่องมือการสืบทอดวัฒนธรรม ผู้รับวัฒนธรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 4. การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา คือ การวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม หาแนวทางแก้ไขในประเด็นที่มีปัญหา สร้างแนวทางการพัฒนา ลงมือปฏิบัติและมีการประเมินผลซ้ำ 5. การเผยแพร่สู่สังคม คือ การเผยแพร่สู่นักท่องเที่ยวในฐานะการเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชน เปิดให้ผู้สนใจร่วมกิจกรรม และเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

จากการใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมาย 40 คน ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญ และความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์ (2565)** เรื่อง “กระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีกระบวนการทัศน์ใหม่ที่น่าสนใจ

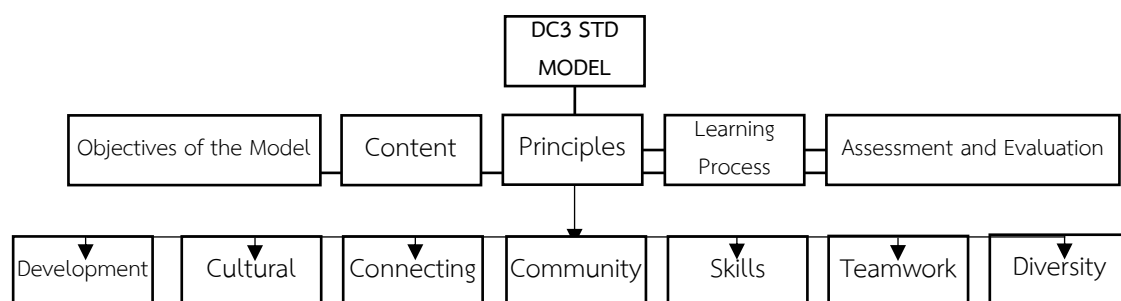
จำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ มีความหลากหลาย สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและชุมชน 2) ด้านอาจารย์ มีการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อหาประสบการณ์ทางศิลปะใหม่ ๆ 3) ด้านกระบวนการเรียนการสอน จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Base Learning) นำ STEAM Education มาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะแบบออนไลน์ 4) ด้านนิสิต/นักศึกษา ในการคัดเลือกรับนิสิต/นักศึกษาควรให้ความสำคัญกับความสามารถและประสบการณ์ทางศิลปะ เช่น ประสบการณ์ในการจัดหรือเข้าร่วมการแสดงผลงานทางศิลปะการซื้อขายผลงานศิลปะในระบบ NFT (Non-Fungible Token) เป็นต้น 5) ด้านการวัดประเมินผล คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคล และพัฒนาการของผู้เรียน และ 6) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือเสมือนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้

ผลจากการใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมาย 40 คน ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 - 4.55 และข้อที่มีค่าแปลผลในระดับ มาก จำนวน 5 ข้อ 4.43 - 4.30 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลิตา อุ่นเรือน (2563) เรื่อง “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู” ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นจัดกิจกรรมตามสภาพ จริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดระหว่าง ผู้เรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อเป็นการเติมเต็มความรู้ให้แก่นักเรียนและผู้สอนกระตุ้นทำ ทายให้เกิดการเรียนรู้สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนำรูปแบบไปใช้และผลที่เกิดกับผู้เรียน ผู้วิจัยสังเคราะห์ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษาเพื่อเรียนรู้ตามสภาพจริง ขั้นที่ 2 การค้นคว้าความรู้สู่การ แก้ปัญหา ขั้นที่ 3 สร้างองค์ความรู้สู่การประยุกต์ใช้ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้โดยภาพรวมของผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.39) และผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 75.62/76.09 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และ 3.1) คะแนนการประเมินความสามารถในการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครูหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.45 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.2) นักศึกษาครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ การใช้คำถามกระตุ้นให้

เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดบรรยากาศปฏิสัมพันธ์เชิงบวกให้เกิดความผ่อนคลายในการเรียนและสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น” องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สร้างรูปแบบ ใช้รูปแบบ และประเมินผลการใช้รูปแบบ โดยการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้สรุปเป็นโมเดล “DC3 STD MODEL” สามารถสร้างองค์ความรู้ที่มีความสำคัญในหลายด้าน

ภาพที่ 3 “DC3 STD MODEL” องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

Development (Analytical Thinking Skills Development) การพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์

Cultural (Cultural Understanding) การเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น

Connecting (Connecting Knowledge to Daily Life) การเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวัน

Community (Community Involvement) การมีส่วนร่วมในชุมชน

Skills (Developing Communication Skills) การสร้างทักษะการสื่อสาร

Teamwork (Developing Teamwork Skills) การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

Diversity (Cultural Diversity Awareness) การตระหนักถึงความหลากหลายทาง

8. สรุป

บทนำนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของสังคมศึกษาในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัลทำให้ค่านิยมดั้งเดิมเสื่อมถอย ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านการจัดการเรียนรู้

ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้วิจัยจึงมองเห็นความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม โดยการปลูกฝังความรู้ ค่านิยม และ ทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น เน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต โดยการวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (R & D) เพื่อนำเสนอและประเมินรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในบริบทของการศึกษาไทย

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรนำ รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อการเผยแพร่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ที่เป็นช่วงชั้นอื่น

2. โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นควรจัดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

9.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาที่พบและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการวิจัย

2. ผลการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างหรือปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

9.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการวิจัยให้ครอบคลุมโรงเรียนในเขตอื่น ๆ ของจังหวัดขอนแก่น หรือโรงเรียนในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความแตกต่างในการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในบริบทที่หลากหลาย และเพื่อตรวจสอบว่าแนวทางใดเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

2. ควรขยายการวิจัยไปยังระดับชั้นเรียนอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อดูความแตกต่างของผลการจัดการเรียนรู้และความเหมาะสมของรูปแบบการสอนในแต่ละช่วงวัย

เอกสารอ้างอิง

จักรกฤษณ์ ไชยรินทร์. (2562). การอนุรักษ์ฟื้นฟูและการจัดการจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรังญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.

- ทับทิม เป้งมล. (2564). *กระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ดำ ในกลุ่มเด็กและเยาวชน พื้นที่การท่องเที่ยวชุมชนบ้านจำโบ อำเภอบางมะฝ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. รายงานวิจัย, วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน.
- ไพบูลย์ สหพัฒนสมบัติ, ป. ร., สิริวรรณ จรัสวิวัฒน์. (2020). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 17(79), 21-32.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2562). 334-2562.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชกฤษฎีกา*. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2-8.
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553*, หมวด 1, มาตรา 18 (4). 34.
- วลิตา อุ่นเรือน. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิตหลักสูตรและการสอน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร พุทธศักราช).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 71 - 72.
- อิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์. (2565). *กระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row, 727-728.